

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Stresstest voor het binnenlands bestuur

Boogaard, G.

Citation

Boogaard, G. (2020). Stresstest voor het binnenlands bestuur. *Binnenlands Bestuur*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3141800>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3141800>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

BINNENLANDS BESTUUR

STRESSTEST VOOR HET BINNENLANDS BESTUUR

Geerten Boogaard 15 mei 2020 Reageer

Door niet hoger op te schalen dan GRIP-4, was ons nationale huisarrest feitelijk een decentrale operatie. Weliswaar zijn de Veiligheidsregio's niet het meest democratisch verantwoorde voorbeeld van verlengd lokaal bestuur en stonden hun voorzitters onder voortdurend rechtstreeks bevel uit Den Haag.

Maar toch: de extern werkende regels waarmee het hele openbare leven plat ging, kwamen niet van de minister-president maar van 25 oorlogsburgemeesters, aangevoerd door burgemeester Bruls te Nijmegen. Hoewel deze constructie met het naderen van een nieuwe tijdelijke wet inmiddels op zijn eind loopt, zal de decentrale lockdown nog een interessant aspect blijven van deze stresstest voor het binnenlands bestuur.

De decentrale aanpak van de lockdown via de Veiligheidsregio's heeft zowel harmonisatie als differentiatie tussen en binnen veiligheidsregio's opgeleverd. Friesland, Groningen en Drenthe treden zoveel mogelijk expliciet naar buiten als 'de drie veiligheidsregio's in Noord-Nederland' terwijl de veiligheidsregio Zuid-Limburg vanaf het begin de markten zoveel mogelijk aan de gewone bevoegdheden van de burgemeesters en de colleges van burgemeester en wethouders wil overlaten. Interessant is natuurlijk hoeveel van dit soort verschillen uiteindelijk zijn gemaakt? En vooral ook: hoe de afwijkingen zijn gerechtvaardigd. Met een beroep op lokaal afwijkende omstandigheden of juist met verhaal over een eigen regionale identiteit? Hoe breed waren de afwegingen die de voorzitters van de veiligheidsregio's hebben gemaakt? Hielden ze alleen rekening met het belang van de regionale volksgezondheid of ergens ook met de eigen economische belangen?

Interessant in dit verband is ook de vraag of zich binnen een veiligheidsregio onwenselijke centralisatie heeft voorgedaan. By design is de voorzitter van een veiligheidsregio de burgemeester van een grote, stedelijke gemeente. Markten zijn hartje Rotterdam natuurlijk een groter risico dan een paar kraampjes in een dorpskern op Goeree-Overflakkee, terwijl juist in kleine dorpskernen vaak geen supermarkt meer is. Beide soorten markten vielen evenwel in de regio Rotterdam- Rijnmond als verboden samenkomsten in beginsel onder de macht van dezelfde pennenstreek van burgemeester Aboutaleb.

Door een initiatief van Marcel Boogers, Thorbecke- fellow Rogier van der Wal en mijzelf, heeft een groepje wetenschappers al vroeg in de crisis een gezamenlijke onderzoeksagenda bij elkaar kunnen zoomen. Welke effecten heeft de corona-bestrijding op de verticale en horizontale verhoudingen van het binnenlands bestuur? En: hoe zal de lokale democratie terugveren uit de quarantaine?

Door toegezegde steun vanuit BZK kon meteen worden begonnen met het opstarten van het uitvoeren van die onderzoeksagenda, zodat er nauwelijks informatie verloren is gegaan en vragenlijsten nog onder de juiste

crisisomstandigheden zijn uitgezet. Vanaf binnenkort zullen de onderzoeksresultaten hiervan gaan binnendruppelen op de website coronapapers.nl. Een opmerkelijke bevinding in de juridische en bestuurskundige analyse van de decentrale lockdown is alvast het indirecte karakter van het reguleren van de reisbewegingen. Op vakantie gaan of vluchten voor corona werd binnen Nederland niet verboden door een bovenregionale regelgever, maar door een reeks specifieke maatregelen en een bonte verzameling beperkingen van het verblijfsrecht. Wc's op de campings gingen dicht om eventueel opkomende kampeerlust te bederven en het was in veiligheidsregio's aan de kust verboden aldaar te verblijven 'met het oogmerk een strandhuisje te bouwen'.

De lockdown is opgetrokken uit lokale bevoegdheden. Nu de exit-strategieën weer meer onder nationale regie zullen vallen, ben ik benieuwd wat hiermee gebeurt. Een landelijk verbod op laadpalen voor elektrische fietsen om de actieradius van kwetsbare groepen te beperken of toch rechtstreeks ingrijpen op het interregionaal verkeer?

Zo blijkt er tussen alle sombere economische berichten alvast een zekerheid: voor onderzoekers blijft er altijd werk.

Bron: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/opinie/columns/stresstest-voor-het-binnenlands-bestuur.13291803.lynkx>.

© Copyright 2020 Kluwer. Alle rechten voorbehouden.